

درس یکم

۱- ایل قاجار زیرمجموعه کدام طایفه بود و از چه زمانی به ایران آمدند؟ ایل قاجار از ترکمانان بود و در زمان مغولان به

ایران آمدند

۲- ایل قاجار در روی کار آمدن صفویه چه نقشی داشتند؟ قاجارها یکی از ایل‌هایی بودند که قزلباشان را تشکیل میدادند و

در قدرت یابی شاه اسماعیل صفوی نقش داشتند

۳- چرا نادرشاه افشار با قاجارها میانه خوبی نداشت؟ زیرا قاجارها مدافع حکومت قبلی یعنی صفویه بودند

۴- آقا محمدخان قاجار چگونه حکومت را در ایران به دست گرفت و چه شهری را به پایتختی انتخاب کرد؟ وی که در

دربار کریم خان زندگی می‌کرد، با مرگ کریم خان زند، از دربار گریخت و سرانجام با غلبه بر لطفعلی خان، آخرین فرمانروای زند،

حکومت را در کشور بدست گرفت و تهران را به پایتختی انتخاب کرد.

۵- قاجارها در چه شرایط زمانی به حکومت رسیدند؟ در زمانی بقدرت رسیدند که ایران درگیر رقابت‌های دولت‌های

اروپایی بود.

۶- کشور روسیه در زمان کاترین کبیر چه سیاستی را در گرجستان و قفقاز در پیش گرفته بود؟ او و جانشینانش می

خواستند بر گرجستان که تحت حاکمیت مسیحیان بود و خان‌نشین‌های قفقاز که تحت کنترل مسلمانان بود، سلطه کامل خود

را برقرار سازند.

۷- چرا آقا محمدخان قاجار به گرجستان و قفقاز حمله کرد؟ نتیجه این حمله چه بود؟ وی برای اعمال حاکمیت دوباره بر

ایالت‌های شروان و گرجستان به آنجا حمله کرد. نتیجه این بود که او شهر تفلیس را از روسها پس گرفت ولی در لشکرکشی به

قفقاز کشته شد

۸- فتحعلی شاه قاجار در چگونه شرایطی به سلطنت رسید؟ در شرایطی به سلطنت رسید که روسیه با حمله‌های پی در

پی، ابتدا گرجستان و سپس ایالت‌های دیگر را مورد تاخت و تاز قرار داد و باعث بروز دوره اول جنگ‌های ایران و روس شد.

۹- مفاد عهدنامه گلستان را بنویسید؟ (پرسش نمونه) به موجب این عهدنامه: ۱- ایران حاکمیت روسیه را بر سرزمین

هایی که تا آن زمان به اشغال آنها درآمده بود به رسمیت شناخت. (به این ترتیب ایالات داغستان و گرجستان و شهرهای باکو، دربند،

شیروان، قره باغ، شکلی، گنجه، موقان و قسمت بالای طالش به روسیه واگذار شد.) ۲- حق کشتیرانی در دریای خزر از ایران گرفته

شد. ۳- روسیه ولیعهدی عباس میرزا را به رسمیت شناخت و رساندن او به سلطنت را تعهد کرد.

۱۰- نقش عالمان دینی در جنگ اول ایران و روسیه در زمان فتحعلی شاه قاجار را توضیح دهید؟ آنها از قواعد قرآنی و

اسلامی مانند قاعده نفی سبیل، جهاد و فتوا بهره بردند و مردم را به جهاد بر علیه کفار ترغیب کردند.

۱۱- نتیجه صدور فتوا توسط علما برای جنگ با کفار و روسها چه شد؟ این امر سبب شد که مردم ایران مشتاقانه در

مناطق اشغالی به مقابله با روس ها بپردازند و جلو پیشروی آنان را بگیرند.

۱۲- علمایی که برای جنگ اول با روسیه در زمان فتحعلی شاه فتوای جهاد صادر کردند، را نام ببرید؟ آیت الله شیخ

جعفر نجفی کاشف الغطاء، آیت الله سید محمد مجاهد و ملا احمد نراقی

۱۳- چرا ایران در جنگ اول با روسیه شکست خورد؟ ۱- ضعف و غفلت فتحعلی شاه و دربارش ۲- خیانت انگلستان به

ایران،

۱۴- علل شروع جنگ دوم ایران و روس در زمان فتحعلی شاه را بنویسید؟ (پرسش نمونه) ۱- بدرفتاری روسها با

ساکنان ولایتهایی که طبق معاهده گلستان به آن کشور واگذار شده بود، ۲- نارضایتی مردمی که سرزمین شان به اشغال روسها درآمده بود و کمک خواستن آنها از ایران ۲- در معاهده گلستان خطوط مرزی به روشنی تعیین نشده بود. ۳- حمله های پراکنده

روسها به نقاط مرزی از جمله اراضی اطراف ایروان و آذربایجان

۱۵- قرارداد ترکمانچای را توضیح دهید؟ (پرسش نمونه) مطابق این معاهده: ۱- علاوه بر سرزمین هایی که در عهدنامه

گلستان به روسها واگذار شده بود، ایروان، نخجوان و بخشی از دشت مغان نیز از ایران جدا شد و به روسیه تعلق گرفت ۲- ایران متعهد به پرداخت پنج میلیون تومان غرامت به روسیه شد ۳- کاپیتولاسیون (قضاوت کنسولی) بر ایران تحمیل گردید.

۱۶- حق کاپیتولاسیون را که در عهدنامه ترکمانچای آمده است توضیح دهید؟ (پرسش نمونه) به موجب این

حق، هرگاه روسی های ساکن در ایران مرتکب خلافی می شدند ، دادگاههای ایران حق رسیدگی نداشتند بلکه باید برابر قوانین حقوقی دولت روسیه محاکمه و مجازات می شدند.

۱۷- چرا ناپلئون قصد تصرف مستعمرات انگلیس را داشت؟ زیرا وی از حمله مستقیم به انگلستان ناتوان بود

۱۸- مهمترین مستعمره انگلیس در آنزمان چه کشوری بود؟ هندوستان

۱۹- مفاد معاهده فین کن اشتاین را بنویسید؟ (پرسش نمونه) بر اساس این معاهده: ۱- فرانسه متعهد شد که ایران را در

جنگ با روسیه کمک کند. ۲- ایران برای حمله به متصرفات انگلیس در هند، با افغانها و قبایل هرات و قندهار متحد شود و به

انگلستان اعلان جنگ دهد. ۳- در صورتی که ناپلئون تصمیم بگیرد به هند لشکر بکشد، ایران به او اجازه عبور از خاک خود را به

او بدهد

۲۰- عهدنامه مجمل بین کدام کشورها بسته شد و مفاد آن چه بود؟

بین ایران و انگلستان و به موجب آن، انگلیس تعهد کرد که هرگاه دولتهای اروپایی به ایران حمله کنند، نیروی نظامی در اختیار ایران قرار دهد و یا در عوض آن به دولت ایران کمک مالی کند.

۲۱- تعهدات ایران را در عهدنامه مفصل بنویسید؟

الف) قبول کردن میانجیگری انگلیس در اختلاف های مرزی خود با روسیه

ب) خودداری از بستن قرارداد با روسیه یا هر دولت دیگری که دشمن انگلیس باشد

ج) استخدام نکردن افسر و افراد نظامی برای آموزش سپاه ایران، از کشورهایی که با انگلستان روابط دوستانه

ندارند

۲۲- تعهدات انگلیس را در قرارداد مفصل بنویسید؟

الف) اگر دولتی به خاک ایران تعرض کند، انگلستان تا آنجا که بتواند به ایران کمک کند.

ب) انگلستان به سرکشان و شاهزادگانی که علیه پادشاه قاجار قیام کنند، کمک نکند.

۲۳- عهدنامه های زیر بین کدام کشورها بسته شده است؟

گلستان: (ایران و روس) _ ترکمانچای: (ایران و روس) _ فین کن اشتاین: (ایران و فرانسه) _ مجمل: (ایران و انگلیس) _ مفصل:

ایران و انگلیس) _ تیلسیت: (فرانسه و روس) _ ارزنه الروم: (ایران و عثمانی)

۲۴- حاکم شهر هرات در زمان فتحعلی شاه قاجار چه نام داشت و چرا بر علیه دولت مرکزی ایران شورش کرد؟

کامران میرزا بود و با تحریک انگلیسی ها علیه حکومت مرکزی ایران شورش کرد

۲۵- پس از پایان جنگهای ایران و روسیه، فتحعلی شاه برای جبران ناکامی های خود چه کرد؟ او متوجه شرق ایران و

بازپس گیری هرات شد

۲۶- چرا روسها ایران را در حمله به هرات تشویق می کردند؟ (پرسش نمونه) ۱- به دلیل رقابت با انگلستان ، به خطر

افتادن مستعمره های آن کشور در هند را به سود خود می دانستند ۲- مشغول شدن ایران در جنگ هرات را موجب فراموشی

ایالتهای از دست رفته شمالی می دانستند.

۲۷- محمدشاه قاجار پس از سرکوب مدعیان سلطنت، صدراعظم خوش نام و شایسته خود..... را به قتل رساند.

میرزا ابوالقاسم قائم مقام فراهانی

۲۸- سفیر انگلیس در زمان محمدشاه قاجار که در موضوع هرات دخالت آشکار می کرد، چه نام داشت؟ مک نیل

۲۹- وقتی محمدشاه قاجار به دخالت‌های مک نیل سفیر انگلیس اعتراض کرد، مک نیل چه واکنشی نشان داد؟ وی با

اعلام قطع روابط ایران و انگلیس، از ایران خارج شد و هشدار داد که در صورت خاتمه نیافتن محاصره هرات، جنگ بین انگلیس و ایران آغاز خواهد شد.

۳۰- چرا محمدشاه دست از محاصره هرات کشید؟ ۱- زیرا انگلیسی‌ها در اعتراض به محاصره هرات، جزیره خارک را تصرف

کردند و تهدید کردند که در صورت ادامه محاصره هرات، در خاک ایران پیشروی خواهند کرد. ۲- محمدشاه توان رویارویی با

انگلیسیها را در خود نمی‌دید ۳- روسها که متحد ایران بودند هیچگونه حمایت عملی از ایران نکردند

۳۱- معاهده ارزنه الروم دوم را بطور کامل توضیح دهید؟ (پرسش نمونه) این معاهده میان ایران و عثمانی بسته شد و به

موجب آن: ۱- ایران از ادعاهای خود در باره بعضی مناطق از جمله سلیمانیه دست برداشت. ۲- دولت عثمانی، حاکمیت ایران بر

خرمشهر و ساحل چپ اروند رود را به رسمیت شناخت، ۳- کشتیرانی ایران در اروند رود توسط عثمانی به رسمیت شناخته شد .

۳- عثمانی‌ها قبول کردند دست از آزار زائران ایرانی در شهرهای مذهبی خود بردارند ۴- عثمانی‌ها قبول کردند تسهیلات لازم را

برای بازرگانان ایران در خاک عثمانی فراهم کنند

۳۲- نماینده ایران در مذاکرات برای بستن عهدنامه ارزنه الروم دوم چه کسی بود؟ میرزا تقی خان فراهانی (امیرکبیر)

۳۳- هجوم سیاسی، نظامی دولتهای استعمارگر به ایران زمینه ساز ..... شد. بیداری اسلامی

۳۴- حاکمیت ایران بر خرمشهر و ساحل چپ اروند رود بر اساس کدام معاهده به رسمیت شناخته شد؟

الف: مفصل ب: گلستان ج: ارزنه الروم د: فین کن اشتاین

۳۵- بر اساس کدام عهدنامه حق کشتیرانی در دریای خزر از ایران گرفته شد؟

الف: پاریس ب: ترکمانچای ج: گلستان د: مجمل

۳۶- حق کاپیتولاسیون در کدام عهد نامه به روسها داده شد؟

الف: گلستان ب: پاریس ج: ترکمانچای د: رویترا

۳۷- معاهده های ارزنه الروم و مفصل به ترتیب بین ایران و چه کشورهایی بسته شد؟

الف: فرانسه- انگلیس ب: عثمانی- فرانسه ج: روسیه- انگلیس د: عثمانی- انگلیس

۳۸- جنگ های دوره اول ایران و روس در زمان فتحعلی شاه قاجار، موجب بستن کدام قرارداد شد؟

الف: فین کن اشتاین ب: پاریس ج: ترکمانچای د: گلستان

۳۹- علت درگیری های ایران و عثمانی در دوره ی محمدشاه قاجار چه بود؟

الف: اختلافات مذهبی ب: اختلافات مرزی ج: آزار شیعیان ایرانی د: اختلافات اقتصادی